

Motion till riksdagen 2019/20:1766

av **Kerstin Lundgren (C)**

16-årsgräns för kommunval

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begära en ändring av vallagen så att en 16-årsgräns införs för kommunval inför valåret 2022 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Frågan om rösträttsåldern och en sänkt rösträttsålder har diskuterats under lång tid och alltid tidigare avslagits. Men nu har ännu en utredning pekat på värdet av en sänkt rösträttsålder i kommunval, i vart fall på försök. 2014 års Demokratiutredning uppmanar oss att ompröva tidigare ordning i sitt betänkande SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden!

Skälen för detta är flera:

Rösträttsåldern i Sverige är inte 18 år, utan drygt 20. Eftersom det är fyra år mellan valen och man inte får rösta förrän på sin födelsedag innebär det att förstagångsväljarna i snitt är drygt 20 år. De flesta förstagångsväljare har både varit myndiga och valbara i två år när de röstar. Om vi sänker rösträttsåldern till 16 blir genomsnittet drygt 18 år.

2015 beslöt EU-parlamentet att rekommendera att EU-länderna skulle enas om 16 års rösträttsålder i EU-valen. I Österrike är rösträttsåldern 16, likaså i lokalvalen i flera tyska delstater. I Norge har man försök med sänkt rösträttsålder i vissa kommuner i de lokala valen. Erfarenheterna är genomgående goda. Ingen redovisar några större problem. (Inte heller tycks ungdomsröstandet ha påverkat valresultaten.)

En klar erfarenhet från bland annat Norge är att 16 års rösträttsålder leder till högre valdeltagande även framöver. För den som just har flyttat hemifrån, börjat på universitetet eller börjat jobba är det ofta inte självklart att gå och rösta, och förstagångsväljarna har ett lågt valdeltagande. Om man däremot röstar för första gången när man går i skolan finns man i ett sammanhang som gör att sannolikheten för att gå till valurnorna och komma in i ett röstbeteende ökar.

Sverige har en rad olika ”myndighetsåldrar”: skolplikt, straffrättsålder, rätten att få handla alkohol, valbarhetsålder etcetera. Därför är det ingen drastisk förändring att sänka rösträttsåldern, särskilt som ju hälften av dem som kommer att rösta för första gången vid en sänkt rösträttsålder kommer att vara myndiga och valbara.

Forskarna tycks tämligen eniga om att 16-åringars mognad inte skiljer sig avsevärt från 18-åringars. Och som vanligt är de individuella skillnaderna större än de generella.

I likhet med Demokratiutredningen bör därför 2022 års kommunalval i vissa kommuner (som har ansökt om detta) kunna genomföra en försöksverksamhet med rösträtt vid 16 års ålder. Dessutom ska kommunerna ges rätt att sänka rösträttsåldern till 16 år i kommunala folkomröstningar.

Kerstin Lundgren (C)